

การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครูประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

นางอุไรวรรณ ภูเจริญ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974-581-496-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

NEEDS ASSESSMENT FOR INSTRUCTIONAL SUPERVISION
OF THE ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS UNDER THE
JURISDICTION OF THE OFFICE OF PRACHIN BURI
PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

Mrs. Uraiwon Poocharoen

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-581-496-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการนิเทศการสอน
ของครูประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี

โดย

นางอุไรวรรณ ภูเจริญ

ภาควิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

ผ. วิชา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากัญ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ดร. นงนิตย์
..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นงนิตย์ เณรยอด)

ดร. นิพนธ์
..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทยพานิช)

ดร. วิไลรัตน์
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

อุไรวรรณ ภูเจริญ : การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี (NEEDS ASSESSMENT FOR
INSTRUCTIONAL OF THE ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS UNDER THE
JURISDICTION OF THE OFFICE OF PRACHIN BURI PROVINCIAL PRIMARY
EDUCATION) อ.ที่ปรึกษา : อ.ดร.นิพนธ์ ไทยพาณิชย์, 171 หน้า.
ISBN 974-581-496-2

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ผู้วิจัยได้สังเกตแบบสอบถามและแบบวัดความรู้
ความเข้าใจ ด้านการสอนทั่วไปและการสอนเฉพาะกลุ่มประสพการณ์ไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน
370 คน ได้รับคืนมา 354 คน คิดเป็นร้อยละ 95.67 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วจึงนำมาหาระดับความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการนิเทศการสอนของครู
ประถมศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการการนิเทศด้านการสอนทั่วไป ครูประถมศึกษาต้องการการนิเทศ
การสอนอยู่ในระดับปานกลาง ในเรื่องวิธีสอนและเทคนิคการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผล
ประเมินผล ต้องการการนิเทศการสอนอยู่ในระดับน้อยในเรื่องการเตรียมการสอน โดยครูส่วนใหญ่ระบุว่า
ต้องการการนิเทศการสอนด้านการสังเกตกิจกรรมการเรียนการสอนมากกว่าด้านอื่น เกี่ยวกับความต้องการ
การนิเทศการสอนเฉพาะกลุ่มประสพการณ์ครูประถมศึกษาต้องการการนิเทศการสอนในระดับปานกลาง
โดยส่วนใหญ่ระบุว่าต้องการการนิเทศการสอนกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์มากกว่ากลุ่มประสพการณ์อื่น

บริหารการศึกษา
ภาควิชา
สาขาวิชา
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C342737 : MAJOR SUPPERVISION AND CURRICULUM DEVELOPMENT

KEY WORD : NEEDS ASSESSMENT / INSTRUCTIONAL SUPERVISION / ELEMENTARY SCHOOL
TEACHERS

URAIWON POOCHAROEN : NEEDS ASSESSMENT FOR INSTRUCTIONAL SUPERVISION
OF THE ELEMENTARY SCHOOL TEACHERS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE
OF PRACHIN BURI PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION. THESIS ADVISOR :
NIBONDHA THAIPANICH, PH.D., 171 pp. ISBN 974-581-496-2

The purpose of this research was to study needs assessment for instructional supervision of teachers in the primary school under The jurisdiction of the office of Prachin Buri provincial primary education. Sample Size was calculated from the whole population, elementary school teachers in Prathom 1 - 6, by using sampling table formula Taro Yamane. Three hundred and seventy questionnaires and tests were sent to research samples. Three hundred and fifty - four or 95.67 per cent were completed and returned. Data were analyzed by using percentage, arithemetic mean and Standard Deviation, then Rated into levels of needs.

Research findings were as follow :

Teachers' needs for instructional supervision in general principles of instruction were at the middle level in the areas of instructional methods and techniques, instructional media, as well as measurement and evaluation. Meanwhile most teachers pointed out that their needs for preparation of class instruction was at the low level but out of these most of them indicated that teaching learning activities management was needed most. As for supervision for instruction of specific learning experience areas teachers' needs was at moderate level. Most of them needed instructional supervision in tool subject learning experience area : mathematics was choosen as the first priority for supervision.

ภาควิชา บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา Nibondh Thaipanich.
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสามารถของท่านอาจารย์ ดร.นิพนธ์ ไทพานิช อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ปรึกษา ด้วยความเอาใจใส่ อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญมี แรยยอด ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำแก้ไขปรับปรุงให้วิทยานิพนธ์ นี้ถูกต้องและมีคุณค่ายิ่งขึ้น ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงด้วยความซาบซึ้งใจยิ่ง ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความสามารถของผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ได้ช่วยตรวจสอบแก้ไข เครื่องมือวิจัยให้ถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการและผู้ช่วยผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ และศึกษานิเทศก์ สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและศึกษานิเทศก์อำเภอทุกอำเภอ ผู้บริหารโรงเรียนและครู ประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปราจีนบุรี ที่ได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ ในการส่งและเก็บรวบรวมข้อมูล ตลอดจนให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย

ขอขอบคุณ คุณอาภรณ์ เนื้อแวล ที่ช่วยเหลือในการจัดพิมพ์ให้เป็นอย่างดี และ ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่กรุณาให้ทุนอุดหนุนในการวิจัย

ท้ายที่สุดนี้ เหนือสิ่งอื่นใดผู้วิจัย ขอกราบขอบพระคุณ คุณธารม - คุณสมสอาด พันธุ์วิภาค (บิดา-มารดา) และคุณศักดิ์ ภูเจริญ ที่ได้เอื้ออาทร สนับสนุน ช่วยเหลือและให้ กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา

อุไรวรรณ ภูเจริญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	6
ขอบเขตของการวิจัย	6
ข้อจำกัดในการวิจัย	7
คำนิยามที่ใช้ในการวิจัย	8
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	8
วิธีดำเนินการวิจัย	8
ลำดับขั้นตอนในการเสนอรายงานการวิจัย	11
2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
1. การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน	13
1.1 ความหมายของการนิเทศการศึกษา	13
1.2 ความหมายของการนิเทศการสอน	15
1.3 ความจำเป็นในการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน	17
1.4 หลักการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน	18
1.5 จุดมุ่งหมายของการนิเทศการสอน	20
1.6 กิจกรรมการนิเทศการสอน	21
1.7 เทคนิคหรือวิธีการนิเทศการสอน	25

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
2. การศึกษาความต้องการจำเป็น	27
2.1 ความหมายของความต้องการ	27
2.2 วิธีศึกษาความต้องการและการประเมินความต้องการ ..	28
2.3 ขั้นตอนในการประเมินความต้องการ	29
3. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน	31
3.1 ด้านการเตรียมการสอน	31
3.2 ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	33
3.3 ด้านวิธีการสอนและเทคนิคการสอน	36
3.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน	39
3.5 ด้านการวัดผลและการประเมินผลการเรียนการสอน ...	42
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย	50
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	50
ประชากร	50
กลุ่มตัวอย่าง	50
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	52
การเก็บรวบรวมข้อมูล	54
การวิเคราะห์ข้อมูล	56
4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล	59
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสำรวจ ..	60
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจด้าน	
การสอนของครูประถมศึกษา	66
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการนิเทศ	
การสอนของครูประถมศึกษา	81

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5 สรุปลผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	94
สรุปลผลการวิจัย	96
การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	103
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งนี้	113
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	113
รายการอ้างอิง	114
ภาคผนวก	121
ประวัติผู้เขียน	171

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	คะแนนเฉลี่ยร้อยละเป็นรายกลุ่มประสบการณ์ ปีการศึกษา 2532 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศ จำแนกเป็นรายจังหวัด	5
2	จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอ	51
3	จำนวนและร้อยละของแบบสำรวจที่ส่งไปและได้รับคืน จำแนกตาม สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ	55
4	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามสถานภาพ	60
5	จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสำรวจ จำแนกตามประสบการณ์ และความต้องการด้านการนิเทศ	63
6	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ด้านการสอนทั่วไป	67
7	ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ด้านการสอนเฉพาะกลุ่มประสบการณ์	69
8	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ด้านการเตรียมการสอนนิจารณาเป็นรายข้อ	70
9	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนิจารณาเป็นรายข้อ	71
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ด้านวิธีสอนและเทคนิคการสอนนิจารณาเป็นรายข้อ	72
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ด้านสื่อการเรียนการสอนนิจารณาเป็นรายข้อ	73
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนนิจารณาเป็นรายข้อ ..	75
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ด้านการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทย นิจารณาเป็นรายข้อ	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ด้านการสอนกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ วิจารณ์เป็นรายข้อ	77
15	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ด้านการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต วิจารณ์เป็นรายข้อ ...	78
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ด้านการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย วิจารณ์เป็นรายข้อ	79
17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้ความเข้าใจ ด้านการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ วิจารณ์เป็นรายข้อ	80
18	ความต้องการการนิเทศการสอน ของครูในด้านการสอนทั่วไป	82
19	ความต้องการการนิเทศการสอน ของครูในด้านการสอนเฉพาะกลุ่ม ประสบการณ์	83
20	ความต้องการการนิเทศการสอนในด้านการเตรียมการสอนพิจารณา เป็นรายข้อ	84
21	ความต้องการการนิเทศการสอนในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พิจารณาเป็นรายข้อ	85
22	ความต้องการการนิเทศการสอนในด้านวิธีสอนและเทคนิคการสอน พิจารณาเป็นรายข้อ	86
23	ความต้องการการนิเทศการสอนในด้านสื่อการเรียนการสอน พิจารณาเป็นรายข้อ	87
24	ความต้องการการนิเทศการสอนในด้านการวัดผลและประเมินผล การเรียนการสอนพิจารณาเป็นรายข้อ	88
25	ความต้องการการนิเทศการสอนกลุ่มทักษะภาษาไทยพิจารณาเป็นรายข้อ	89
26	ความต้องการการนิเทศการสอนกลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ วิจารณ์เป็น รายข้อ	90

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
27	ความต้องการการนิเทศการสอนกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต พิจารณาเป็นรายข้อ	91
28	ความต้องการการนิเทศการสอนกลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย พิจารณาเป็นรายข้อ	92
29	ความต้องการการนิเทศการสอนกลุ่มการงานและพื้นฐานอาชีพ พิจารณาเป็นรายข้อ	93